

Telewizja Polska - S.A.
Ośrodek Badania Opinii Publicznej
ul. Woronicza 17
00-999 Warszawa
tel. (48-2) 647 87 91, (48-2) 647 87 92; fax (48-22) 43 46 51

Opinie o Leszku Balcerowiczu i Grzegorzu Kołodce

- *.Prawie co czwarty Polak deklaruje sympatie do Balcerowicza. Prawie tyle samo mówi o niechęci do niego. Jednak dominuje wobec Balcerowicza obojętność.
- *23% Polaków deklaruje sympatie do obecnego wicepremiera. O niechęci mówiło 21% badanych. W stosunku do Kołodki dominuje także obojętność.
- *Zaplecze społeczne obu jest przy tym wyraźnie różne. Pierwszy budzi sympatię w środowiskach prawicowo-liberalnych, lepiej wykształconych, z wyższych szczebli społecznych hierarchii. Drugi - w kręgach lewicowych, raczej prosocjalnych, gorzej wykształconych, zajmujących „gorsze” pozycje społeczne w kraju. Co ciekawe, i jednych i drugich łączy zadowolenie z kierunku zmian w kraju oraz stosunkowo wysoka samoocena własnej sytuacji materialnej.

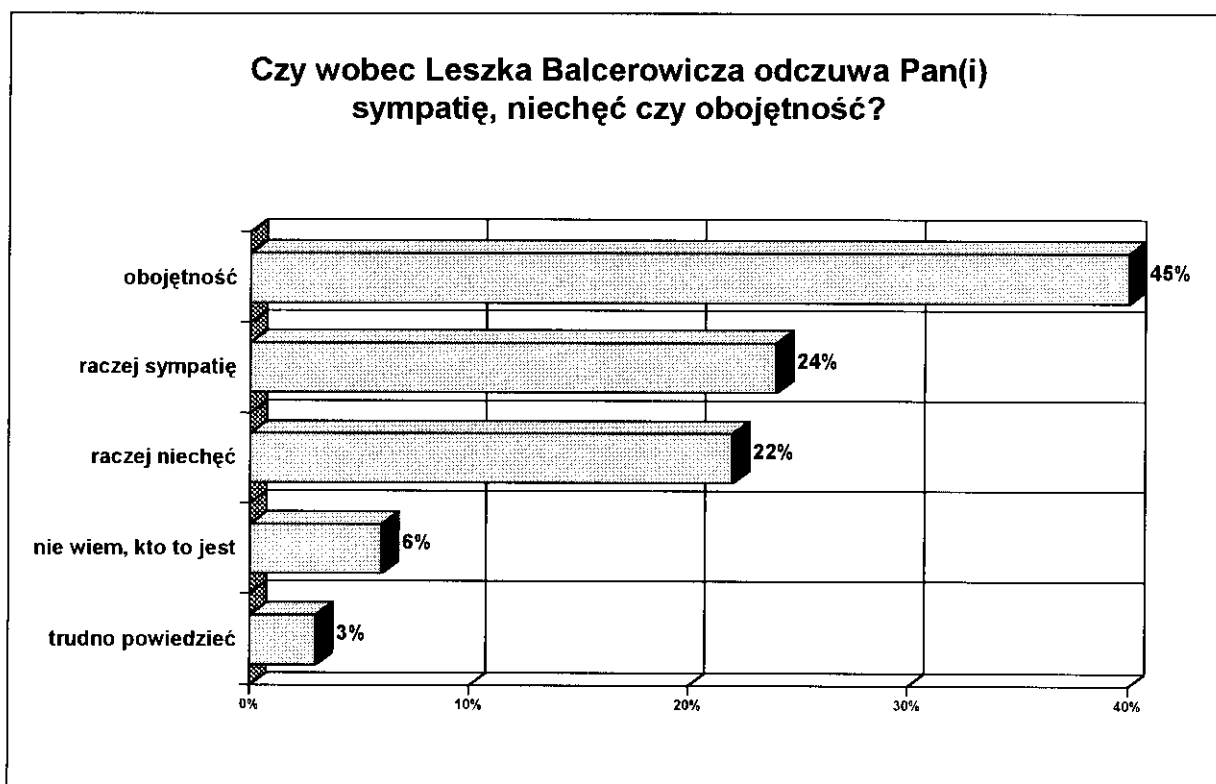
Warszawa, marzec 1995 r.

Polskie reformy gospodarcze są związane z nazwiskami Leszka Balcerowicza i Grzegorza Kołodki. Pierwszy kierował polską gospodarką w latach 1989-1992, zaś jego reformy przeszły do historii jako „plan Balcerowicza”. Drugi steruje polską gospodarką od 1994 roku i jest twórcą „Strategii dla Polski”.

OBOP spytał co sądzi dziś o obu tych politykach i ekonomicznych strategiach przeciętny Polak¹.

Zaufanie do Leszka Balcerowicza

Prawie czwarta część badanych darzy sympatią byłego wicepremiera, a tyle samo nie akceptuje autora głośnego planu. Większość badanych (ok.45%) wyraża obojętność w stosunku do jego osoby.

(marzec'95)

Sympatycy L. Balcerowicza rekrutują się zwłaszcza spośród inteligentów, prywatnych przedsiębiorców, osób lepiej sytuowanych, wykształconych, mieszkających w dużych miastach, mających centrowoprawicowe poglądy polityczne, w ostatnich wyborach parlamentarnych głosujących na Unię Demokratyczną lub BBWR.

Jego oponentami są przede wszystkim rolnicy, robotnicy, emeryci i renciści oraz gospodynie domowe, badani mający niskie dochody, osoby gorzej wykształcone, mieszkające

¹Sondaż z 3-7 marca 1995 r. (N=1086). Wykorzystano też badania z 20-25 maja 1994r. (N=1107) i 1-4 października 1994r. (N=966). Wszystkie sondaże przeprowadzono na próbach losowych mieszkańców kraju powyżej 16 roku życia. Błędy statystyczne w każdym sondażu oscylowały wokół +/-3% przy wiarygodności 95%.

na wsi, mające lewicowe poglądy, sympatycy PSL, SLD, Unii Pracy, KPN oraz badani nie uczestniczący w ostatnich wyborach parlamentarnych.

Im kto miał bardziej liberalne poglądy na gospodarkę, tym bardziej lubił Leszka Balcerowicza.

Tab. Preferowane orientacje gospodarcze a zaufanie do Leszka Balcerowicza(w proc.)

Orientacje: ²	sympatia	niechęć	obojętność	nie wiem kto to jest	trudno powiedzieć	Ogółem
zdecydowanie prosocjalna	10	29	46	9	6	100
umiarkowanie prosocjalna	17	27	48	6	2	100
centrowa	31	14	49	3	3	100
liberalna	53	10	33	3	1	100

(marzec'95)

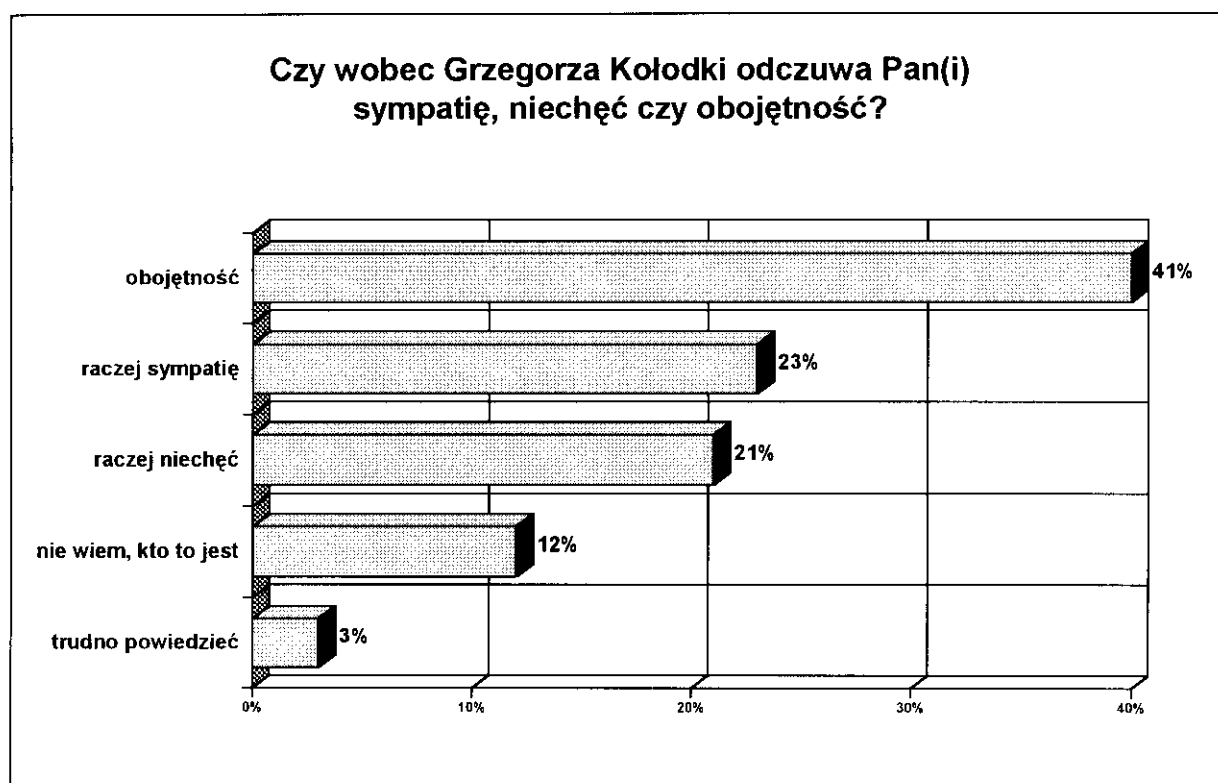
Zaufanie do Grzegorza Kołodki

Notowania G.Kołodki bardzo zbliżyły się w przeciągu 1994 roku do poziomu ocen, jakie uzyskuje Balcerowicz. Prawie jedna czwarta badanych żywi sympatie obecnego polityka, co piąty badany go darzy niechęcią. Jednakże większość badanych (41%) odnosi się do Grzegorza Kołodki z obojętnością.

Największymi zwolennikami Kołodki są osoby starsze wiekiem, ze wsi, emeryci i renciści, rolnicy, osoby o poglądach lewicowych, zadowolone z kierunku zmian w kraju i własnej sytuacji materialnej, sympatycy PSL, SLD oraz Unii Pracy.

Oponentami wicepremiera są mieszkańcy miast powyżej 500 tys, osoby lepiej wykształcone, inteligenci, pozostali pracownicy umysłowi i prywatni przedsiębiorcy, ludzie osiągający wyższe dochody, badani o prawicowych poglądach politycznych, sympatycy „Solidarności”, Unii Demokratycznej i partii centroprawicowych.

²Szersze informacje na temat tego wskaźnika można znaleźć w komunikacie „Opinie o rozwiązaniach liberalnych w gospodarce”, październik 1994 r.

(marzec'95)

Jak pokazuje tabela, G. Kołodko jest nieco lepiej notowany wśród zwolenników opcji prosocjalnej. Pośród liberalnie nastawionych respondentów Kołodko budzi mieszane odczucia. Część z nich darzy go zaufaniem, ale nieco liczniejsi - nie.

Tab.Preferowane orientacje gospodarcze a zaufanie do Grzegorza Kołodki(dane w proc.)

	sympatia	niechęć	obojętność	nie zna	trudno powiedzieć	Ogółem
zdecydowanie prosocjalna	23	17	37	20	4	100
umiarkowanie prosocjalna	23	20	41	12	4	100
centrowa	24	20	46	6	4	100
liberalna	25	32	37	7	0	100

(marzec'95)

Celem uzupełnienia powyższej analizy zaprezentujemy ocenę planu Balcerowicza z maja 1994 r. przed ogłoszeniem „Strategii dla Polski” oraz odbiór społeczny samej strategii G.Kołodki w początkowej fazie jej realizacji.

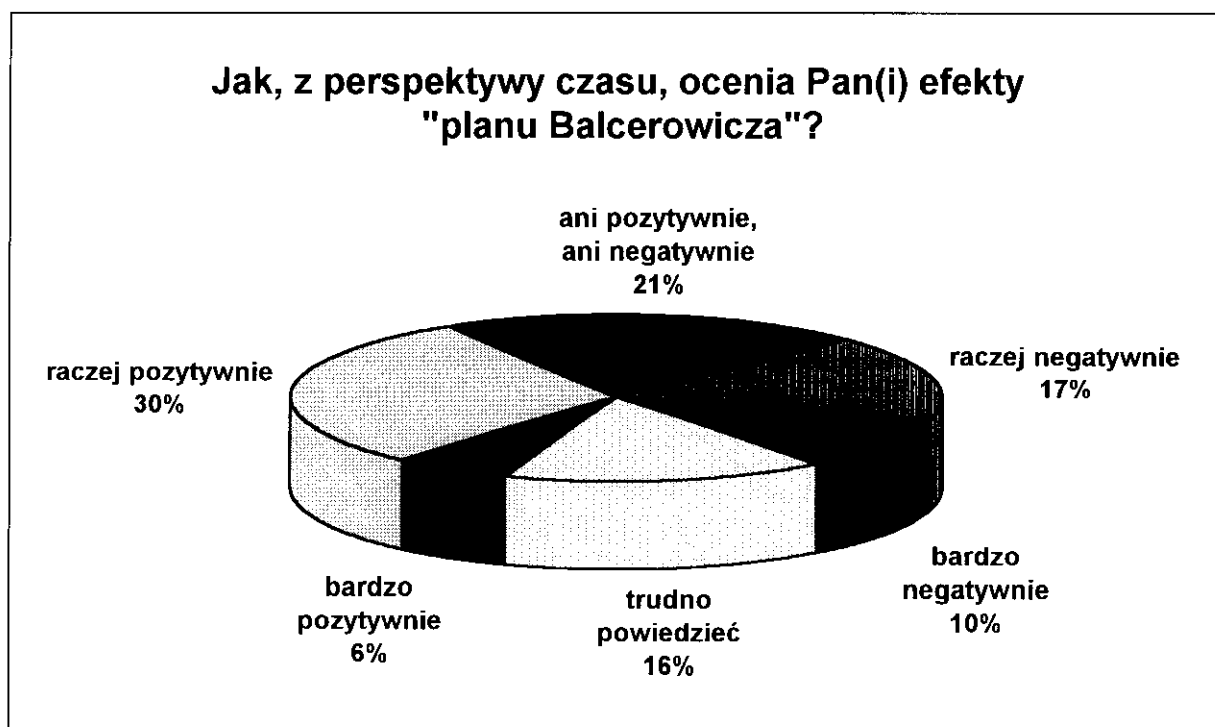
Plan Balcerowicza

Plan wicepremiera Balcerowicza miał na drodze terapii szokowej uzdrowić katastrofalną sytuację ekonomiczną kraju, którą została po upadku realnego socjalizmu pierwsza niekomunistyczna ekipa Tadeusza Mazowieckiego. Istota planu polegała na wprowadzeniu do gospodarki twardych zasad, w tym trudnego pieniądza. Dotacje dla przedsiębiorstw państwowych zaczęły być stopniowo zmniejszane. Plan ten w wymiarze społecznym niósł duże ciężary dla mieszkańców kraju. Co sądzili w maju 1994 r.-z perspektywy czasu- ludzie o tej strategii ?

Ponad 30% Polaków uważa, że plan ten przyniósł pozytywne efekty. Odmiennego zdania jest około 1/4 Polaków. Co piąty Polak uważa, że nie widzi żadnych efektów tego planu.

Pozytywne efekty wprowadzenia planu Balcerowicza dostrzegali inteligenci, pracownicy umysłowi, prywatni przedsiębiorcy, uczniowie, robotnicy oraz emeryci i renciści pracujący niegdyś umysłowo. Czynili tak mężczyźni, osoby lepiej wykształcone, żyjące w dobrej sytuacji materialnej. O pozytywnych efektach tej strategii mówiły najczęściej osoby o poglądach centroprawicowych (54% tej grupy badanych). Plan Balcerowicza popierali optymiści mówiący o poprawie warunków życia ludności i pozytywnie oceniający lata rządów solidarnościowych.

"

(maj'94)

Pozytywnie oceniają plan Balcerowicza przede wszystkim wyborcy Unii Wolności, BBWR, już mniej wyraźnie SLD i partii centroprawicowych.

Negatywne efekty planu Balcerowicza odczuwali przede wszystkim rolnicy, bezrobotni, emeryci i renciści - byli pracownicy fizyczni, ludzie przewidujący, że warunki życia ludności nie poprawią się, negatywnie oceniający rządy solidarnościowe oraz znajdujący się w złej sytuacji materialnej. Przeciwników planu Balcerowicza było stosunkowo najwięcej wśród stronników lewicy oraz ludzi głosujących na PSL.

Strategia dla Polski

19 września 1993 r. zwyciężyły PSL i SLD. Nowy rząd stanął przed dylematem: co jest ważniejsze wcześniejsze obietnice wyborcze złagodzenia rygorów ekonomicznych, czy też kontynuowanie reform gospodarczych. Swoistym kompromisem jest „Strategia dla Polski” G. Kołodki, która zapowiada reformowanie gospodarki kraju z szerszym braniem pod uwagę elementów socjalnych. Reformy mają być przeprowadzane z uwzględnieniem wytrzymałości czynnika ludzkiego.

Jak opinia publiczna przyjęła „Strategię dla Polski” ?

Czy słyszał(a) Pan (i) o niedawno ogłoszonej przez rząd „Strategii dla Polski”?

tak, słyszałem(a) i interesowałem(a) się tym	17%
tak, słyszałem(a), a ale nie interesowałem(a) się tym	29%
nie, nie słyszałem(am)	54%

(październik '94)

Jesienią 1994 r., niedługo po ogłoszeniu nowej strategii, ponad 50 % Polaków nic nie słyszało o tym projekcie reform gospodarczych. Co trzeci badany deklarował niezbyt duże zainteresowanie tą kwestią. Tylko 17% badanych dogłębnie interesowało się strategią Kołodki.

„Strategią” interesowali się najbardziej mężczyźni, osoby w nieco starszym wieku, mieszkające w miastach, lepiej sytuowane i wykształcone (inteligenci, prywatni przedsiębiorcy), w ostatnich wyborach głosujące na SLD, Unię Pracy i Unię Demokratyczną. Co ciekawe, tylko 19% zwolenników PSL interesowało się „Strategią dla Polski” Kołodki.

Dobrze oceniło ją 41% osób interesujących się nią, źle - 23%. Przychylne spojrzenie na strategię Kołodki mieli mężczyźni, badani spodziewający się poprawy materialnych warunków życia, osoby o poglądach lewicowych i centrolewicowych, w ostatnich wyborach parlamentarnych głosujący na SLD, Unię Pracy, PSL oraz partie centroprawicowe.

Jak widać „Strategia dla Polski” nie zyskała po swym ogłoszeniu tak dużej popularności, jaką miał w maju 1994 r. „plan Balcerowicza”. Nie ulega natomiast wątpliwości, że znany stał się jej autor. Zaplecze społeczne obu jest przy tym wyraźnie różne. Pierwszy budzi sympatię w środowiskach prawicowo-liberalnych, lepiej wykształconych, z wyższych szczebli społecznych hierarchii. Drugi - w kregach lewicowych, raczej prosocjalnych, gorzej wykształconych, zajmujących „gorsze” pozycje społeczne. Co ciekawe, i jednych i drugich łączy zadowolenie z kierunku zmian w kraju oraz stosunkowo wysoka samoocena własnej sytuacji materialnej.

Czy wobec Leszka Balcerowicza odczuwa Pan(i)
sympatię, niechęć czy obojętność?

	ODPOWIEDZI W %					LICZBA OSÓB
	sympatia	niechęć	obojętność	nieznajomość	trudno powiedzieć	
OGÓŁEM.....	24	22	45	6	3	1085
PŁEĆ						
mężczyźni.....	25	24	43	4	3	514
kobiety.....	22	20	47	8	3	571
WIEK						
do 19.....	16	15	55	11	3	97
20-29.....	17	16	57	5	5	187
30-39.....	21	23	50	4	2	241
40-49.....	31	25	38	3	2	189
50-59.....	26	27	40	4	4	151
60 i więcej.....	27	23	35	11	3	220
MIEJSCE ZAMIESZKANIA						
wieś.....	11	30	45	10	4	410
miasto do 100 tys.....	29	20	44	5	3	333
miasto 101-500 tys.....	29	15	51	2	3	212
miasto pow.500 tys.....	41	14	40	2	4	130
WYKSZTAŁCENIE						
podstawowe.....	11	26	45	13	5	341
zasadnicze zawodowe.....	15	28	50	5	2	282
średnie i pomałurane.....	32	14	49	2	3	356
wyższe z niepełnym.....	59	18	21	0	2	106
GRUPA SPOŁ.-ZAWODOWA						
inteligenci.....	67	15	14	0	4	55
pozostali prac. umysłowi.....	32	12	52	1	4	97
robotnicy.....	16	28	48	5	2	226
rolnicy.....	7	49	33	10	2	59
prywatni przedsiębiorcy.....	58	10	32	0	0	30
emeryci i renciści.....	24	25	38	9	3	300
gospodynie domowe.....	13	24	51	6	6	56
uczniowie i studenci.....	20	11	58	6	5	126
bezrobotni.....	15	19	58	5	4	72
inni.....	22	12	59	5	2	61
SYTUACJA MATERIALNA						
dobra.....	39	15	36	4	6	125
średnia.....	26	21	45	5	2	623
zła.....	14	27	48	6	4	243
bardzo zła.....	11	24	48	13	4	92
POGLĄDY POLITYCZNE						
lewicowe.....	19	30	44	4	3	199
centrolewicowe.....	32	19	45	3	1	101
centroprawicowe.....	50	16	33	1	0	95
prawicowe.....	32	22	40	3	3	190
trudno powiedzieć.....	16	21	50	9	4	497
KIERUNEK ZMIAN W KRAJU						
dobry.....	37	12	44	7	2	268
zły.....	19	27	45	6	3	668
trudno powiedzieć.....	20	17	48	5	9	149

Czy wobec Grzegorza Kołodko odczuwa Pan(i)
sympatię, niechęć czy obojętność?

	ODPOWIEDZI W %					LICZBA OSÓB
	sympatia	niechęć	obojętność	nieznajomość	trudno powiedzieć	
OGÓŁEM.....	23	21	40	12	3	1085
PLEĆ						
mężczyźni.....	27	25	37	8	3	514
kobiety.....	20	17	44	16	3	571
WIEK						
do 19.....	17	18	38	22	5	97
20-29.....	16	14	49	16	5	187
30-39.....	20	26	41	11	1	241
40-49.....	24	25	40	8	3	189
50-59.....	28	22	38	9	4	151
60 i więcej.....	32	17	36	13	2	220
MIEJSCE ZAMIESZKANIA						
wieś.....	26	15	41	16	2	410
miasto do 100 tys.....	24	21	40	10	4	333
miasto 101-500 tys.....	17	22	49	10	2	212
miasto pow.500 tys.....	24	36	28	9	3	130
WYKSZTAŁCENIE						
podstawowe.....	22	15	40	20	3	341
zasadnicze zawodowe.....	24	20	41	12	2	282
średnie i pomaturalne.....	22	22	42	9	5	356
wyższe z niepełnym.....	29	34	35	0	2	106
GRUPA SPOŁ.-ZAWODOWA						
inteligenci.....	25	37	34	0	4	55
pozostali prac. umysłowi.....	18	32	39	6	5	97
robotnicy.....	20	22	44	12	3	226
rolnicy.....	31	12	42	14	0	59
prywatni przedsiębiorcy.....	27	47	22	4	0	30
emeryci i renciści.....	31	18	37	13	2	300
gospodynie domowe.....	21	11	50	14	4	56
uczniowie i studenci.....	17	14	45	19	6	126
bezrobotni.....	19	15	40	22	4	72
inni.....	21	24	43	12	0	61
SYTUACJA MATERIALNA						
dobra.....	26	18	40	12	4	125
średnia.....	25	21	40	12	2	623
zła.....	19	21	43	12	4	243
bardzo zła.....	19	23	36	18	4	92
POGLĄDY POLITYCZNE						
lewicowe.....	38	18	36	5	2	199
centrolewicowe.....	30	19	45	5	0	101
centroprawicowe.....	29	24	42	2	2	95
prawicowe.....	16	36	36	10	3	190
trudno powiedzieć.....	18	15	43	20	4	497
KIERUNEK ZMIAN W KRAJU						
dobry.....	33	18	39	9	1	268
zły.....	21	24	40	13	3	668
trudno powiedzieć.....	20	12	43	17	8	149

marzec'95

Jak, z perspektywy czasu, ocenia Pan(i) efekty "planu Balcerowicza" ?

- 1.bardzo pozytywnie
- 2.raczej pozytywnie, choć mam też zastrzeżenia
- 3.ani pozytywnie, ani negatywnie
- 4.raczej negatywnie, choć widzę też pozytyw
- 5.bardzo negatywnie
- 6.trudno powiedzieć

	ODPOWIEDZI W %						LICZBA OSÓB
	1	2	3	4	5	6	
OGÓŁEM.....	6	30	21	17	10	16	1060
PŁEĆ							
mężczyźni.....	8	35	15	19	11	13	488
kobiety.....	5	26	26	16	9	18	572
WIEK							
do 19.....	4	16	23	11	2	43	70
20-29.....	3	31	25	18	5	18	185
30-39.....	8	32	24	20	6	10	252
40-49.....	8	36	19	16	12	9	189
50-59.....	7	31	14	22	17	9	148
60 i więcej.....	6	24	21	15	13	22	218
MIEJSCE ZAMIESZKANIA							
wieś.....	4	24	23	20	13	17	407
miasto do 20 tys.....	6	27	29	13	7	17	127
miasto 21-100 tys.....	5	33	19	20	10	12	204
miasto 101-500 tys.....	10	35	17	14	6	17	203
miasto pow. 500 tys.....	11	38	19	13	5	14	121
WYKSZTAŁCENIE							
podstawowe.....	4	22	21	16	12	26	308
zasadnicze zawodowe.....	4	22	28	20	11	15	335
średnie i pomaturalne.....	7	39	18	17	8	11	335
wyższe z niepełnym.....	19	50	9	16	5	0	84
GRUPA SPOŁ.-ZAWODOWA							
prac. umysł. z wyż. wyksz.....	18	53	13	13	4	0	47
pozostali prac. umysłowi.....	7	39	25	16	6	7	136
robotnicy.....	5	34	21	21	7	12	254
rolnicy.....	0	30	15	14	24	16	46
prywatni przedsiębiorcy.....	23	32	15	13	10	7	47
emeryci i renciści.....	5	26	19	17	13	20	290
gospodynie domowe.....	6	16	32	17	11	18	59
uczniowie i studenci.....	4	23	18	12	3	40	74
bezrobotni.....	6	20	28	20	11	15	109
SYTUACJA MATERIALNA							
dobra.....	17	34	22	10	3	14	95
średnia.....	6	33	23	17	6	15	584
zła.....	4	28	18	22	14	14	263
bardzo zła.....	5	17	18	16	21	23	118
POGLĄDY POLITYCZNE							
lewicowe.....	6	29	16	25	18	6	194
centrolewicowe.....	7	39	21	21	7	5	120
centroprawicowe.....	13	41	17	13	10	6	112
prawicowe.....	8	37	24	15	8	7	135
trudno powiedzieć.....	4	23	24	15	7	27	489
KIERUNEK ZMIAN W KRAJU							
dobry.....	9	39	18	15	7	13	315
zły.....	4	27	23	20	12	14	587
trudno powiedzieć.....	8	23	21	13	5	29	159

maj'94

Jak ocenia Pan(i) "Strategię dla Polski" ?

	ODPOWIEDZI W %			LICZBA OSÓB
	dobrze	niedobrze	trudno powiedzieć	
OGÓŁEM.....	41	23	36	519
PŁEĆ				
mężczyźni.....	48	24	28	284
kobiety.....	32	22	46	235
WIEK				
do 19.....	46	25	29	35
20-29.....	35	20	45	67
30-39.....	40	20	39	114
40-49.....	45	25	30	113
50-59.....	44	22	34	91
60 i więcej.....	36	26	38	101
MIEJSCE ZAMIESZKANIA				
wieś.....	38	26	36	168
miasto do 100 tys.....	39	22	39	174
miasto 101-500 tys.....	49	23	29	117
miasto pow.500 tys.....	39	19	42	60
WYKSZTAŁCENIE				
podstawowe.....	38	25	37	106
zasadnicze zawodowe.....	41	24	35	143
średnie i pomaturalne.....	37	23	40	192
wyższe z niepełnym.....	55	18	27	78
GRUPA SPOŁ.-ZAWODOWA				
inteligenci.....	56	15	29	46
pozostali prac. umysłowi.....	42	22	36	68
robotnicy.....	38	30	32	117
rolnicy.....	47	19	34	25
prywatni przedsiębiorcy.....	53	14	33	22
emeryci i renciści.....	36	26	37	151
gospodynie domowe.....	27	9	64	27
uczniowie i studenci.....	40	28	32	24
bezrobotni.....	47	17	35	30
inni.....	62	0	38	8
SYTUACJA MATERIALNA				
dobra.....	56	18	26	50
średnia.....	41	21	38	303
zła.....	40	27	33	119
bardzo zła.....	26	33	41	47
POGLĄDY POLITYCZNE				
lewicowe.....	54	21	25	108
centrolewicowe.....	50	21	28	64
centroprawicowe.....	39	36	25	63
prawicowe.....	44	35	21	83
trudno powiedzieć.....	30	15	55	201
KIERUNEK ZMIAN W KRAJU				
dobry.....	54	15	31	154
zły.....	37	30	33	303
trudno powiedzieć.....	27	11	62	63

październik 1994 r.

Czy słyshał(a) Pan(i) o niedawno ogłoszonej przez rząd "Strategii dla Polski" ?

- 1.tak, słyshał(a)m i interesował(a)m się tym
- 2.tak, słyshał(a)m ale nie interesował(a)m się tym
- 3.nie, nie słyshał(a)m

	ODPOWIEDZI W %			LICZBA OSÓB
	1	2	3	
OGÓŁEM.....	17	29	53	1130
PLEĆ				
mężczyźni.....	24	32	44	514
kobiety.....	11	27	62	616
WIEK				
do 19.....	7	32	62	93
20-29.....	10	25	65	202
30-39.....	12	32	56	256
40-49.....	25	32	43	198
50-59.....	26	34	40	152
60 i więcej.....	22	23	55	230
MIEJSCE ZAMIESZKANIA				
wieś.....	11	29	61	431
miasto do 100 tys.....	18	33	49	350
miasto 101-500 tys.....	27	27	46	214
miasto pow.500 tys.....	21	25	54	135
WYKSZTAŁCENIE				
podstawowe.....	10	21	69	353
zasadnicze zawodowe.....	13	33	55	319
średnie i pomaatualne.....	21	33	46	360
wyższe z niepełnym.....	45	35	21	98
GRUPA SPOŁ.-ZAWODOWA				
inteligenci.....	43	41	16	54
pozostali prac. umysłowi.....	21	34	45	121
robotnicy.....	15	28	57	283
rolnicy.....	4	33	63	69
prywatni przedsiębiorcy.....	26	37	37	35
emeryci i renciści.....	21	28	51	314
gospodynie domowe.....	6	35	59	65
uczniowie i studenci.....	11	31	59	65
bezrobotni.....	13	22	65	86
inni.....	15	9	76	33
SYTUACJA MATERIALNA				
dobra.....	28	21	51	106
średnia.....	19	31	51	613
zła.....	11	33	56	275
bardzo zła.....	15	21	63	136
POGLĄDY POLITYCZNE				
lewicowe.....	25	32	43	196
centrolewicowe.....	26	35	39	102
centroprawicowe.....	34	31	34	96
prawicowe.....	31	30	39	138
trudno powiedzieć.....	7	27	66	596
KIERUNEK ZMIAN W KRAJU				
dobry.....	21	35	44	276
zły.....	16	28	56	696
trudno powiedzieć.....	16	26	59	158

październik 1994 r.